

THỰC HIỆN PHƯƠNG PHÁP BLENDED LEARNING TRONG TRƯỜNG ĐẠI HỌC

Nguyễn Duy Huân, Ngô Thị Châm, Hoàng Thị Nga
Khoa Điện - Điện tử Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung

Tóm tắt: Dưới tác động của công nghệ số, chất lượng dạy và học là mối quan tâm hàng đầu của hệ thống trường đại học trong công cuộc đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo hiện nay. Trong bài viết này, dưới góc nhìn của người giáo viên, tác giả đề cập đến bản chất của phương pháp học tập kết hợp; trao đổi một số kinh nghiệm, cũng như ưu điểm và nhược điểm của phương pháp học tập kết hợp. Ngoài ra, tác giả đưa ra các giải pháp để phát huy tính tích cực của phương pháp này.

Từ khóa: Học tập kết hợp, phương pháp, giảng dạy, học tập

IMPLEMENTING BLENDED LEARNING IN UNIVERSITIES

Nguyen Duy Huan, Ngo Thi Cham, Hoang Thi Nga
Faculty of Electrical Engineering - Electronics, Vietnam - Hungary Industrial University

Abstract: Under the influence of digital technology, the quality of teaching and learning is a primary concern for the university system in the current fundamental and comprehensive reform of education and training. In this article, from the perspective of an educator, the authors discuss the nature of blended learning; share some experiences, as well as the advantages and disadvantages of this learning method. Additionally, the authors propose solutions to enhance the effectiveness of this approach.

Keywords: Blended learning, method, teaching, learning

Nhận bài: 17/01/2025

Phản biện: 08/02/2025

Duyệt đăng: 13/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang diễn ra hết sức nhanh chóng, tác động mạnh mẽ đến hầu hết các lĩnh vực của đời sống xã hội từ kinh tế, chính trị đến văn hóa, xã hội... Giáo dục đại học cũng không nằm ngoài vòng phát triển đó. Việc ứng dụng công nghệ số vào giảng dạy và học tập trong trường đại học là một tất yếu khách quan. Ngoài phương pháp thuyết giảng, phương pháp nêu vấn đề thì Blended learning sẽ góp phần giúp giảng viên sinh viên có nhiều cơ hội và điều kiện giảng dạy, học tập tốt hơn, đáp ứng nhu cầu thay đổi phương pháp dạy và học trong bối cảnh công nghệ số hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU**2.1. Blended learning - Mô hình dạy học kết hợp**

Blended learning là phương pháp cập nhật theo đúng xu thế học tập của rất nhiều quốc gia trên thế giới, được nghiên cứu bởi Đại học Cambridge và áp dụng giảng dạy tại nhiều trường đại học danh tiếng cũng như các tổ chức đào tạo chuyên nghiệp khác. Ở Việt Nam, Blended learning cũng ngày càng được phổ biến rộng rãi, đáp ứng nhu cầu giảng dạy và học tập ở các trường đại học trong thời đại công nghệ số hiện nay.

Phương pháp này dựa trên nền tảng công nghệ tiên tiến; giúp người học linh hoạt hơn, chủ động hơn từ đó cá nhân hóa quá trình học tập cho phù hợp.

Theo Wikipedia, “Blended learning” là một cách tiếp cận giáo dục kết hợp các tài liệu giáo

dục trực tuyến và cơ hội tương tác trực tuyến với các phương pháp lớp học tại chỗ truyền thống. Nó yêu cầu sự hiện diện thể chất của cả giảng viên và sinh viên, với một số yếu tố kiểm soát sinh viên theo thời gian, địa điểm..... Trong khi sinh viên vẫn theo học tại trường theo cách “truyền thống” với sự hiện diện của giảng viên, các hoạt động thực hành trực tiếp trên lớp được kết hợp với các hoạt động qua máy tính liên quan đến nội dung và cách truyền tải”.

Từ định nghĩa trên có thể nhận thấy, Bended learning là một mô hình tổ chức dạy học kết hợp, được chia thành hai phần, một phần hướng dẫn học tập trên lớp và một phần hướng dẫn học tập trực tuyến qua mạng.

2.2. Thực hiện Blended learning

Để thực hiện Blended learning, trước hết, cơ sở giáo dục cần có hệ thống học tập trực tuyến. Đây là yêu cầu tiên quyết để có thể thực hiện Blended learning.

Thiết kế Blended learning, hoạt động dạy và học sẽ được chia thành ba nội dung:

- 1) *Hoạt động tự học*
- 2) *Trực tiếp trên lớp*
- 3) *Trực tuyến trên Elearning.* Cụ thể:

Hoạt động tự học: Sinh viên tự nghiên cứu giáo trình và tài liệu tham khảo; tự xem đề cương môn học và slides bài giảng trên Elearning; tự trả lời câu hỏi ôn tập dạng tự luận và bài tập trắc nghiệm (nếu giảng viên có gửi lên Elearning).

Trực tiếp trên lớp:

Đối với giáo viên: Chuyển đề cương môn học, slides bài giảng, rubrics đánh giá môn học lên Elearning trước các buổi học; giảng bài và kết hợp trình chiếu các slide bài giảng; hướng dẫn, giao bài tập và đề tài theo nhóm; tổ chức thảo luận nhóm.

Đối với sinh viên:

+ Tìm hiểu bài qua Elearning và tìm tài liệu đã được hướng dẫn;

+ Nghe giảng, trả lời câu hỏi và trao đổi kiến thức với giáo viên;

+ Lập nhóm, bầu nhóm trưởng, nhận đề tài; họp nhóm, lập kế hoạch hoạt động chi tiết của nhóm, nộp kế hoạch cho giáo viên và thực hiện thuyết trình theo nhóm vào các buổi học; đặt câu hỏi trắc nghiệm cho cả lớp để ôn nội dung nhóm đã trình bày; nhấn mạnh việc tìm hiểu và trình bày phân vận dụng ý nghĩa phương pháp luận.

Trực tuyến trên Elearning:

Đối với giáo viên:

+ Gửi lên Elearning: Yêu cầu và hướng dẫn học tập; các video bài giảng; các slides bài giảng; câu hỏi tự luận gợi ý (thuộc nội dung của từng buổi học) và câu hỏi trắc nghiệm kết thúc bài; câu hỏi thảo luận trên diễn đàn; các câu hỏi trắc nghiệm ôn tập kết thúc chương; (*Lưu ý: Các video bài giảng trực tuyến, các câu hỏi đánh giá sau chủ đề, câu hỏi đánh giá chương phải nghiệm thu và được thông qua*);

+ Định hướng, gợi ý trả lời câu hỏi tự luận đã đưa ra giúp sinh viên hệ thống lại bài học;

+ Định hướng, gợi ý trả lời câu hỏi thảo luận trên diễn đàn. Phân tích đúng, sai câu trả lời của sinh viên;

+ Giải đáp những khúc mắc về bài học mà sinh viên chưa hiểu rõ và đánh giá bài tập.

Đối với sinh viên

+ Nghiên cứu slide bài giảng và xem các video bài giảng;

+ Làm bài tập trắc nghiệm sau mỗi video bài giảng;

+ Nghiên cứu hướng trả lời câu hỏi tự luận giáo viên đưa ra để ôn tập lại bài học;

+ Làm bài trắc nghiệm ôn tập kết thúc chương;

+ Vào diễn đàn thảo luận nội dung câu hỏi giáo viên đưa ra;

+ Đặt câu hỏi trên diễn nếu có thắc mắc về nội dung bài học.

+ Gửi các câu hỏi thắc mắc về bài học lên cũng như làm bài tập (nếu có) trên diễn đàn Elearning.

Như vậy, khi thực hiện Blended learning, ngoài thời gian nghe giảng trên lớp, sinh viên còn phải

tự học từ các video bài giảng, làm thêm các bài tập do giáo viên đưa lên Elearning và kiểm tra được ngay kết quả bài làm của mình. Bên cạnh đó, sinh viên còn rèn được các kỹ năng tìm kiếm tài liệu trên mạng để bổ sung kiến thức cho bản thân. Việc hướng dẫn sinh viên sử dụng phần mềm cũng giúp cho việc tiếp cận tri thức thuận lợi hơn.

Phương pháp học tập đặc biệt này sẽ tạo ra sự đổi mới trong môi trường học tập đối với cả người học và người dạy. Ngoài ra, với Blended learning, giáo viên có thể thiết lập các lớp học trực tuyến ở bất cứ đâu, thời điểm nào để giảng dạy, giúp đỡ mỗi cá nhân trong công tác học tập, tiếp thu kiến thức và tạo động lực, sự mới mẻ cho sinh viên.

2.3. Ưu và nhược điểm của phương pháp dạy học Blended learning**Ưu điểm:**

Blended learning đem đến sự tương tác cao giữa giáo viên và sinh viên, giữa việc học trên lớp và học trực tuyến. Blended learning cho phép sinh viên tương tác với giáo viên và các sinh viên học cùng, nên quá trình học tập sẽ được hỗ trợ rất nhiều.

Blended learning thực hiện mô hình hệ thống hóa toàn bộ tài liệu, kiến thức, thông tin cập nhật, giúp sinh viên chủ động tìm kiếm các nguồn dữ liệu cần thiết trong quá trình ôn tập và cải thiện kiến thức.

Thông qua hoạt động tự học, tìm kiếm thông tin và lý giải vấn đề một cách tự giác của cá nhân và tập thể, sinh viên có cơ hội rèn luyện các kỹ năng cần thiết như: tự học, tự đọc tài liệu, có phương pháp tư duy khoa học, tranh luận khoa học, làm việc cùng tập thể... Những kỹ năng này sẽ giúp họ thực hiện tốt công việc của mình sau khi ra trường.

Blended learning không chỉ phát huy tính tích cực của sinh viên trong việc học tập mà nó còn góp phần điều chỉnh vai trò của giáo viên. Giáo viên từ vị trí trung tâm sang vị trí hỗ trợ cho hoạt động học tập.

Chính vì vậy, Blended learning đòi hỏi giáo viên phải không ngừng học tập nâng cao kiến thức chuyên môn, kiến thức công nghệ thông tin và nắm bắt thực tiễn.

Nhược điểm:

Nếu sinh viên không có kiến thức về công nghệ thông tin thì sẽ gặp khó khăn khi truy cập vào tài liệu khóa học hoặc thực hiện các thao tác kỹ thuật.

Điều kiện mạng Internet cũng là một trở ngại, nếu mạng không thông suốt thì sẽ ảnh hưởng lớn đến việc dạy và học trực tuyến.

Ngoài ra, so với phương pháp truyền thống thì Blended learning cũng tốn chi phí vì nền tảng học tập điện tử và nhà cung cấp dịch vụ có thể tính phí người dùng cho các cơ sở giáo dục.

Nếu lớp học có sinh viên đông thì càng có nhiều nhóm nhỏ vì vậy việc tổ chức, quản lý sẽ có sự phức tạp. Một giáo viên rất khó theo dõi và hướng dẫn học tập cho cả chục nhóm sinh viên.

2.4. Một số giải pháp để phát huy tốt Blended learning

Đối với giáo viên:

Không ngừng trau dồi kiến thức về công nghệ thông tin, tham gia tập huấn và nghiên cứu các phương pháp giảng dạy trực tuyến để nâng cao năng lực và kỹ năng đáp ứng nhu cầu về giảng dạy theo phương pháp hiện đại trong giai đoạn giáo dục theo công nghệ số hiện nay.

Xây dựng đề cương, slide, video, các câu hỏi chính cần nghiên cứu, các nguồn tài liệu tham khảo... phù hợp với chương trình giảng dạy theo Blended learning.

Ngay từ khi bắt đầu môn học, giáo viên phải giới thiệu kỹ và hướng dẫn với sinh viên về Blended learning và vai trò của phương pháp này đối với việc dạy và học. Trong giờ trên lớp, giáo viên cần hướng dẫn cho sinh viên biết vận dụng kỹ năng tự học, tìm và giải quyết vấn đề, làm việc nhóm, biết hợp tác chia sẻ.

Trên nền tảng lớp học theo Blended learning, giáo viên không làm thay, chỉ là người hướng dẫn, định hướng cho sinh viên, giúp cho sinh viên tự chiếm lĩnh tri thức, từ đó giúp sinh viên nắm bắt

nội dung học tập trên lớp và trực tuyến một cách sâu sắc và đầy đủ.

Kết cấu chương trình, phân bổ thời lượng lên lớp phải hợp lý để sinh viên có quỹ thời gian để tự học, tự đọc, tự làm bài tập và nghiên cứu các tài liệu đã được giáo viên hướng dẫn trên lớp và trên Elearning.

Đối với sinh viên: Cũng cần phải bồi dưỡng kiến thức công nghệ thông tin để thích ứng với việc học tập trong giai đoạn công nghệ số hiện nay.

Cần nâng cao ý thức học tập, chuẩn bị tốt tài liệu, có ý thức phối hợp trong quá trình giải quyết vấn đề, làm bài tập, có ý thức tự giác, tích cực, chủ động trong quá trình tiếp cận học phần, lĩnh hội tri thức ở lớp học kết hợp.

Có ý thức tự giác trong quá trình tự học, tự định hướng việc học của mình, tự tìm tòi tài liệu, chủ động lên kế hoạch học tập cho bản thân cũng như chủ động thảo luận về bài học với bạn học và giáo viên trên lớp học trên lớp và trên diễn đàn Elearning.

III. KẾT LUẬN

Trên đây là một số nhận thức của tác giả khi sử dụng Blended learning trong giảng dạy. Có thể nói, Blended learning là một phương pháp giảng dạy tích cực có hiệu quả cao, nhất là trong giai đoạn chuyển đổi số trong giáo dục, nhưng đây cũng chưa hẳn là một phương pháp tối ưu nếu sử dụng độc lập. Việc phối hợp đa dạng các phương pháp và phương tiện dạy học trong toàn bộ quá trình dạy - học là hướng quan trọng để phát huy tính tích cực và nâng cao chất lượng dạy học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Lê Khánh Bằng (1993), *Tổ chức quá trình dạy đại học*, Viện Nghiên cứu Đại học và Giáo dục chuyên nghiệp, Hà Nội.
 Vũ Văn Tảo (1997), *Vài nét về xu thế đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập trên thế giới*, tài liệu giáo dục đại học, Nxb. Giáo dục, Hà Nội.
 Hạ Linh (15/9/2020), *Blended Learning là gì?*
 UB Academy (21/4/2017), *Blended Learning – Sự kết hợp hoàn hảo giữa học trên lớp và học online*, <https://ub.edu.vn/blended-learning-su-ket-hop-hoan-hao-giua-hoc-tren-lop-va-hoc-online.html>